

jesteśmy **zwroto mocni**

Poznaj moc drugiego życia opakowań
po napojach w systemie kaucyjnym

**SCENARIUSZ ZAJĘĆ
EDUKACYJNYCH
NT. SYSTEMU KAUCYJNEGO
DLA PRZEDSZKOLI**

Scenariusz zajęć edukacyjnych nt. systemu kaucyjnego dla przedszkoli

WPROWADZENIE

Zajęcia prowadzi nauczyciel wychowania przedszkolnego przy wsparciu pomocy nauczyciela.

Cel zajęć:

Dzieci przechodzą przez serię aktywnych zadań i przystanków, które pokazują m.in.:

- czym jest kaucja i dlaczego opakowania ze znakiem kaucji „wracają” do sklepu/automatu kaucyjnego?
- zasady: które opakowania podlegają zwrotowi, jak je odróżnić i że przed oddaniem nie należy ich zgniatać.

Dzięki przystępnej formule dzieci lepiej rozumieją, jak ważne jest oddawanie opakowań do odpowiednich punktów i jak to wpływa na środowisko.

Czas trwania: 30 minut

Propozycja lokalizacji:

- bazowo: aula lub inne większe pomieszczenie
- opcjonalnie (do rozważenia w indywidualnych sytuacjach, przy sprzyjających warunkach atmosferycznych): teren rekreacyjny, np. przy przedszkolu lub w parku

Pomoce dydaktyczne:

- tekst opowiadania „Akcja: kaucja!”

- duże kartonowe pudełko symbolizujące automat kaucyjny
- pachołki lub inne przeszkody potrzebne do zorganizowania slalomu
- MEMORY (karty przygotowane do druku można znaleźć w pliku [„Scenariusz Zwrotomocnego Dnia”](#)) – liczba par kart musi odpowiadać liczbie dzieci, pary kart mogą się powtarzać
- karty z grafikami przedstawiającymi różne rodzaje opakowań kaucyjnych oraz opakowań, za które nie otrzyma się zwrotu kaucji (przygotowane do druku karty znajdują się na końcu tego dokumentu)
- dyplomy dla uczestników, kotyliony

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1.

Nauczyciel krótko mówi o tym, co będzie przedmiotem warsztatów. Wyjaśnia, że podczas zajęć dzieci będą wykonywały zadania i brały udział w zabawach związanych z tematyką zajęć.

2.

Następnie nauczyciel czyta tekst opowiadania „Akcja: kaucja!”:

Był środek nocy, gdy przed domem rozległ się jakiś hałas. Po chwili z czarnego pojemnika wygramoliły się trzy postacie: butelka plastikowa, puszka aluminiowa i szklana butelka. Były zdenerwowane.

- Też mi coś! Żeby próbować nas upchać razem z innymi śmieciami! Czy ja wyglądam na zwykły karton po soku? – odezwała się Butelka PET.

- Oczywiście, że nie. Kartony po sokach to nie opakowania kaucyjne. Nie mają na sobie znaku kaucji. – odpowiedziała jej Butelka Szklana.

- No właśnie! Tymczasem nie dość, że wrzucono mnie do niewłaściwego pojemnika, to jeszcze omal się nie pogniotłam! Nawet dzieci wiedzą, że jeśli na jakimś opakowaniu znajduje się znak kaucji, to można je oddać w sklepie lub wrzucić do specjalnego automatu. Zobaczcie, jestem warta aż 50 groszy! - Butelka PET wskazała na widniejący na niej znak. - I dokładnie tyle można odzyskać, gdy się mnie odda, a nie wyrzuci.

- A na mnie jest nawet złotówka! – dodała Butelka szklana z dumą wskazując na swój znak kaucji. - Może dlatego, że jestem wartościowym surowcem i wracam do obiegu wiele razy? – kontynuowała Szklana - Tylko trzeba pamiętać, żebym nie była wyszczerbiona.

- Mnie nie należy gnieść. – włączyła się Puszka - Też mam na sobie znak kaucji, na którym widnieje kwota 50 groszy. - Puszka wskazała na widniejący na niej znak. - Też można mnie oddać i nawet nie trzeba mieć ze sobą paragonu.

- Nigdy nie trzeba go mieć. – szybko dodała Butelka PET - Wrzucasz nas do automatu i masz bon do odzyskania pieniędzy przy kasie. Oddajesz w sklepie – to samo! To proste! Ważne tylko, żeby opakowanie miało znak kaucji. I żeby nie zrywać etykiety, aby specjalny skaner mógł je rozpoznać. To co, sprawdzimy, czy są tu jeszcze jakieś opakowania ze znakiem kaucji?

Butelka PET, puszka aluminiowa i butelka szklana zajrzały do pozostałych pojemników. Nie było tam więcej opakowań po napojach ze znakiem kaucji, poza jedną zgniecioną puszką i zgniecioną butelką. Nie nadawały się więc do tego, by je zwrócić w sklepie ani wrzucić do automatu kaucyjnego. Poza tym panował tam spory bałagan, bo wiele śmieci znajdowało się w niewłaściwych pojemnikach.

- Okropność, co nie? – powiedziała Butelka Szklana - A przecież tak łatwo to zapamiętać: żółty pojemnik to pojemnik na tworzywa

sztuczne i metale, zielony na szkło, niebieski na papier, brązowy na odpady BIO, a czarny na pozostałe, czyli tak zwane zmieszane, a my, opakowania po napojach ze znakiem kaucji to nie śmieci a materiały do odzysku! Trzeba nas zwrócić do ponownego wykorzystania!

- A niektórzy wyrzucają nas nie tylko do złych pojemników, ale i do rowów, parków i rzek! – dodała Butelka PET.

- Właśnie! To jeszcze gorsze! – podsumowała Butelka Szklana - Może pójdźmy sprawdzić, czy znajdziemy tam porzucone opakowania z kaucją? A potem same się zwrócimy?

- Dobry pomysł. – włączyła się Puszka - A wiecie, dlaczego tak ważne jest, by oddawać nas do sklepu bądź automatu? W sumie nigdy się nad tym nie zastanawiałam.

- Bo dzięki temu mniej zanieczyszcza się środowisko! – z dumą powiedziała butelka PET - Jesteśmy surowcami wtórnymi, co oznacza, że nadajemy się do ponownego wykorzystania. Można nas zatem przetworzyć na nowe przedmioty lub nowe opakowania. Czyli poddać recyklingowi.

- To prawda. – przyznała Butelka Szklana - Wydobycie nowych surowców jest kosztowne. Wytworzenie nowych opakowań także, dlatego opakowania po napojach ze znakiem kaucji należy wrzucać nie do pojemników, a właśnie do automatu kaucyjnego lub oddać w sklepie. Dzięki temu od razu trafiają tam, gdzie trzeba. Mnie na przykład można umyć i znowu napełnić. W ten sposób szybko zmieniam się w nowe opakowanie na napój i można mnie ponownie wykorzystać. Nie trzeba przetapiać tak jak słoików, żeby zrobić ze mnie nową butelkę. To ogromna oszczędność i pieniędzy, i czasu. – podsumowała.

Podczas spaceru butelka PET, puszka aluminiowa i butelka szklana szybko znalazły inne porzucone butelki i puszki. Postanowiły je uratować, a przy okazji pomóc środowisku.

- Gotowe! – odezwała się Butelka PET - To co? Ruszamy do zwrotu?

- Ale gdzie konkretnie można nas zwrócić? – zapytała Butelka Szklana.

- W każdym punkcie zbiórki! – odpowiedziała Butelka PET - To znaczy w dużych sklepach, w automatach kaucyjnych, a nawet w niektórych małych sklepach, które dołączyły do systemu kaucyjnego.

- Mam pomysł. – włączyła się Puszka - Poszukajmy jakiś dzieci! Niech one nas zwrócą i odzyskają kaucję. Chyba nawet wiem, gdzie możemy je znaleźć...

3.

Nauczyciel zadaje dzieciom pytania. W razie potrzeby naprowadza je na prawidłową odpowiedź.

Pytania dla 3-4-latków:

- Czy usłyszeliście dzisiaj w opowiadaniu jakieś nowe trudne słowa? Które były niezrozumiałe? Jeśli tak, to jakie?
- O jakich bohaterach mowa w opowiadaniu?
- Dlaczego bohaterowie opowiadania byli zdenerwowani?
- Jaki znak się na nich znajdował?
- Gdzie należy zwracać opakowania ze znakiem kaucji?
- Czy trzeba mieć ze sobą paragon?
- Kto z was wie, czym jest surowiec?
- Czym jest surowiec wtórny?
- Kiedy mówimy „butelka PET”, o jaką butelkę chodzi?
- Czym waszym zdaniem jest kaucja?
- Czym jest skaner w sklepie?

- Czy można otrzymać zwrot kaucji za zgniecioną butelkę bez etykiety albo zgniecioną puszkę?
- Gdzie bohaterowie znaleźli porzucone opakowania ze znakiem kaucji?
- Dlaczego oddawanie butelek i puszek po napojach do punktów zbiórki, takich jak sklep lub automat, jest ważne?

Pytania dla 5-6-latków:

- Czy usłyszeliście dzisiaj w opowiadaniu jakieś nowe trudne słowa? Które były niezrozumiałe? Jeśli tak, to jakie?
- O jakich bohaterach mowa w opowiadaniu?
- W jakim niewłaściwym pojemniku znajdowali się bohaterowie opowiadania?
- Dlaczego bohaterowie opowiadania byli zdenerwowani?
- Jaki znak się na nich znajdował i co oznaczał?
- Na kim znajdował się znak z kaucją 50 groszy, a na kim 1 złotówka?
- Gdzie należy zwracać opakowania ze znakiem kaucji?
- Czy trzeba mieć ze sobą paragon?
- Kto z was wie, czym jest surowiec?
- Czym jest surowiec wtórny?
- Kiedy mówimy „butelka PET”, o jaką butelkę chodzi?
- Czym waszym zdaniem jest kaucja?
- Czym jest skaner w sklepie?
- Czego nie wolno robić z butelką PET, puszką aluminiową i butelką szklaną przed oddaniem jej do sklepu lub automatu kaucyjnego?

- Gdzie bohaterowie znaleźli porzucone opakowania ze znakiem kaucji?
- Dlaczego oddawanie butelek i puszek po napojach do punktów zbiórki, takich jak sklep lub automat, jest ważne?

4.

Nauczyciel z pomocą rozdają dzieciom po jednej karcie MEMORY. Nauczyciel prosi, by dzieci dokładnie przyjrzały się, co znajduje się na obrazkach. Jeśli liczba dzieci jest nieparzysta, kartę do pary otrzymuje także osoba do pomocy. Na dany sygnał dzieci muszą jak najszybciej znaleźć parę z podobnym obrazkiem.

Zabawę można powtórzyć kilkakrotnie, za każdym razem wręczając dzieciom inną kartę. Na koniec nauczyciel raz jeszcze przypomina, że opakowania kaucyjne to szklane butelki wielokrotnego użytku, butelki z tworzyw sztucznych i metalowe puszki po napojach. Na wszystkich opakowaniach kaucyjnych powinien znajdować się znak kaucji z podaną kwotą. Oddawane opakowania powinny być całe, czyli niewyszczerbione ani niezgniecione.

5.

Nauczyciel przypomina przedszkolakom, że opakowania po napojach ze znakiem kaucji można oddawać w sklepie: przy kasie lub w specjalnym automacie kaucyjnym.

Na podłodze/ziemi rozmieszcza karty z grafikami przedstawiającymi różne rodzaje opakowań kaucyjnych oraz takich, za które nie otrzyma się zwrotu kaucji. [Kart „zwrotnych” musi być tyle, ile jest dzieci. Powinny być mniej więcej zachowane proporcje liczby kart z wizerunkiem butelki szklanej, puszki i butelki plastikowej, plus dodatkowo ok. 10 kart „błędnych”].

Nauczyciel tłumaczy dzieciom, jakie zadanie je czeka: spośród opakowań widocznych na kartach trzeba wybrać te, które można zwrócić i otrzymać zwrot kaucji.

Przedшкоlaki siedzą dookoła rozłożonych kart. Nauczyciel z pomocą po kolei wskazuje dzieci (mogą wskazać dwie osoby naraz), które wstają, podchodzą do kart i wybierają z nich tę, na której według nich znajduje się opakowanie nadające się do zwrotu.

Nauczyciel aprobeuje wybór lub daje wskazówki, czemu wybrana karta jest błędna (np. „Ta puszka jest zgnieciona, automat jej nie przyjmie.”). Po wybraniu właściwej karty dziecko wraca na miejsce i siada ze swoją kartą w ręku.

Gdy wszystkie przedszkolaki wybiorą karty, zabawa się kończy. Nauczyciel może jeszcze krótko podsumować, dlaczego pozostałe opakowania widniejące na kartach nie nadają się do zwrotu (bez znaku kaucji, zgniecione, itp.).

6.

Dzieci zostają podzielone na trzy grupy, w zależności od rodzaju opakowania, jaki mają na swojej karcie z poprzedniej zabawy.

Na podłodze/ziemi nauczyciel z pomocą rozkładają pachotki lub inne przeszkody, na końcu umieszczają pudełko symbolizujące automat kaucyjny.

Każde z dzieci trzyma swoją kartę z opakowaniem kaucyjnym. Przedшкоlaki ustawiają się jeden za drugim i kolejno pokonują trasę slalomu. Gdy docierają do mety, wrzucają do pudełka kartę i wracają na koniec rzędu. Jeśli ilość dzieci w grupach jest nierówna, do odpowiednich grup mogą dołączyć nauczyciel z pomocą.

7.

Na koniec nauczyciel podsumowuje najważniejsze zasady zwrotu opakowań po napojach ze znakiem kaucji:

- Nie zgniatamy ich.
- Nie musimy mieć paragonu.
- Oddajemy je w sklepie – do automatu lub przy kasie.
- Odbieramy kaucję: 50 groszy lub 1 złoty.

8.

W nagrodę za udział w zajęciach dzieci otrzymują dyplomy i kotyliony.

Opakowania objęte systemem kaucyjnym

Opakowania objęte systemem kaucyjnym

Opakowania objęte systemem kaucyjnym

Opakowania nieobjęte systemem kaucyjnym

Opakowania nieobjęte systemem kaucyjnym

Opakowania nieobjęte systemem kaucyjnym

Opakowania nieobjęte systemem kaucyjnym

Opakowania nieobjęte systemem kaucyjnym

zwroto mocni

systemkaucyjny.gov.pl

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

Sfinansowano ze środków
NARODOWEGO FUNDUSZU
OCHRONY ŚRODOWISKA
i GOSPODARKI WODNEJ